

Bez schopnosti energeticky zhodnocovať odpady nebude náš systém odpadového hospodárstva funkčný

Slovensko aktuálne nemá dostatočnú a efektívnu infraštruktúru na energetické zhodnocovanie odpadov. Tento nedostatok si dnes uvedomujú všetci odborníci z oblasti odpadov, predstavitelia priemyslu aj veľká časť celoštátnej, alebo komunálnej politickej scény. V praxi ale projekty, ktoré sledujú zámer posilniť naše kapacity v tejto oblasti, narážajú na nedôveru a odpor verejnosti. Príčinou sú takmer vždy emócie a šírenie nepodložených a nepravdivých názorov. Tento priestor si prisvojili rôzne občianske združenia a skupiny aktivistov, ktoré dokážu prostredníctvom médií a sociálnych sietí efektívne znepokojiť verejnosť. Tá následne projekty zamerané na energetické zhodnocovanie odpadov odmieta. To zásadne komplikuje situáciu a odrádza investorov.

Priamych dôsledkov tohto stavu je už viac. Na nedávnom rokovaní vlády napríklad predstavitelia automobilového priemyslu jednoznačne deklarovali, že majú stále väčšie problémy získať nové investície, pretože krajina nemá žiadne kapacity na zhodnocovanie priemyselných odpadov. Na minuloročnom výročnom stretnutí Asociácie priemyselných zväzov a dopravy SR taktiež zaznelo, že odpadové hospodárstvo musí byť prioritou.

V oblasti odpadov tak Slovenku doslova tikajú „odpadové hodiny“. Už od 1.januára 2027 vstupuje do platnosti pravidlá mechanicke biologickej úpravy odpadov, ktoré stanovujú, že všetok odpad s výhrevnosťou nad 6,5 MJ/Kg musí byť využitý na energetické zhodnocovanie. Ako krajina sme sa zároveň v rámci EÚ zaviazali, že do roku 2030 znížime percento skládkovania na 10 percent. Tento záväzok súvisí aj faktom, že nové skládky sa otvárať nebudú a existujúcim sa znižuje efektívna kapacita. Slovensko aktuálne nie je dostatočne pripravené na situáciu v ktorej sa onedlho ocitne. Každý rok budeme napríklad vystavení otázke, akým spôsobom naložíme približne s miliónom ton zmesového komunálneho odpadu, ktorý už nebude možné vyvážať na skládky. Zároveň platí, že kapacity na energetické zhodnocovanie priemyselných odpadov,

nemáme vôbec žiadne. Cementárne, ktoré sú inak riadnou súčasťou odpadového hospodárstva, plnia túto úlohu len čiastočne. Aj tieto podniky ale narážajú na problémy pri pokusoch rozširovať, alebo modernizovať napríklad kapacity na výrobu alternatívnych palív.

Pre situáciu v akej sa nachádzame je príznačné aj to, že všetky okolité krajiny svoje kapacity na energetické zhodnocovanie odpadov kontinuálne budujú, posilňujú a modernizujú. Rovnako tak aj celý zvyšok rozvinutej Európy.

Účastníci okrúhleho stola sa preto zhodli a spoločne deklarujú, že Slovensko aktuálne nutne potrebuje rozšírenie kapacít na energetické zhodnocovanie zmesových komunálnych odpadov, priemyselných odpadov a výrobu alternatívnych palív.

Zároveň je nevyhnutné, aby sa diskusie a rozhodovacie právomoci v tejto oblasti presunuli do odbornej roviny a do rúk odborníkov, ktorí dokážu verejnosti a médiám vysvetliť, že moderné zariadenia na energetické zhodnocovanie odpadov, alebo zariadenia na výrobu alternatívnych palív, nepredstavujú hrozbu pre životné prostredie nás všetkých. Minuloročný celoslovenský prieskum agentúry AKO pre Republikovú úniu zamestnávateľov jasne ukázal, že najväčším problémom je neinformovaná verejnosť, ktorá následne ľahko podlieha strašeniu a zavádzaniu.

Pokiaľ tieto procesy (najmä diskusiu s verejnosťou) dokázali a dokážu zvládnuť okolité krajiny a vlastne všetky moderné a rozvinuté krajiny, musíme to zvládnuť aj na Slovensku. V opačnom prípade už čoskoro narazíme na odpadový problém, ktorý nebudeme vedieť v reálnom čase efektívne riešiť.